

Miljenko Konjačić, predstojnik Zavoda za specijalno stočarstvo Agronomskog fakulteta u Zagrebu i potpredsjednik udruge Baby Beef, iznosi konkretne prijedloge za spas sektora koji su 'na koljenima'

Hitno trebamo strategiju da bismo mogli proizvoditi više mesa i mlijeka

MIROSLAV KUSKUNOVIĆ/AGROBIZ
miroslav.kuskunovic@agrobiz.hr

U izradi nacrtu nacionalne strategije poljoprivrede treba uključiti sve dionike na koje će ona imati utjecaj

U druge stočara i goveda traže hitno donošenje strategije poljoprivrede do 2030. kako bi se obnovio stočni fond i podigla proizvodnja mlijeka i mesa u Hrvatskoj. Što se može napraviti i jesmo li zakasnili pitali smo Miljenka Konjačića, predstojnika Zavoda za specijalno stočarstvo Agronomskog fakulteta i potpredsjednika udruge Baby Beef.

Je li hrvatsko stočarstvo na koljenima? Je li moguće napraviti strategiju razvoja ili smo zakasnili?

Trebali bismo imati strategiju koja bi uključila sve sektore pa tako i govedarski. Proizvodnja hrane ne smije biti tema dnevno-političkih prepucavanja, a ako i kada bude donesena, strategija bi se trebala provoditi bez obzira tko je na vlasti. Ovih dana je održano savjetovanje uzgajivača goveda na kojem je zatraženo da se konačno napravi strategija, ali i da svi budu aktivno uključeni u izradu.

Koliko mi je poznato, Ministarstvo u suradnji sa Svjetskom bankom izrađuje nacrt Nacionalne strategije poljoprivrede te kreću u predstavljanje iste. Ne znam tko sve sudjeluje u izradi, mislim da bi svakako trebalo uključiti sve dionike na koje će strategija imati utjecaj. Tu mislim na saveze i udruge proizvođača, ali i akademsku zajednicu koja se bavi znanstveno istraživačkim radom u poljoprivredi.

U kojem dijelu segmentu najugroženiji - proizvodnji mlijeka koja je pala ispod 50% potreba ili mesa?

Nažalost, ukupna govedarska proizvodnja bilježi negativan trend. Kad me pitate koji je od ta dva sektora ugroženiji, to je kao da me pitate da li je bolje da ostanem bez lijevog ili desnog oka. Sektor mlijeka je posljednja dva desetljeća je bio više bio u središtu interesa stručne i političke javnosti. Osmišljen je Program razvitka

koji je primarno bio vezan uz povećanje kapaciteta u proizvodnji mlijeka. Provodio se od 2004. do 2009., a cilj je bila proizvodnja od 1,2 milijarde litara. Treba biti iskren i reći da je došlo do određenog povećanja, no rezultati nisu bili ni približno onakvi kakvi su trebali biti. Najveća proizvodnja mlijeka u našoj novijoj povijesti iznosila je 675 milijuna litara u 2009., nakon čega je stalan pad koji je osobito naglašen ulaskom u EU. Lani smo, prema neslužbenim podacima, proizveli svega 453 milijuna litara.

Povećanja kapaciteta u proizvodnji govedeg mesa, u sklopu tog Programa, gotovo da nije bilo, jer je proizvođačima tek na kraju provedbe omogućeno sudjelovanje. Cilj je bio da se proizvede više od 68.000 tona mesa. Proizvodnja govedeg mesa imala je lagani rast tako da je 2010. proizvedeno iznad 55.000 tona, nakon čega je uslijedio pad. U klaonici je 2018. evidentirana proizvodnja od oko 41.500 tona govedeg mesa. Netko će reći da su u Programu postavljeni nerealni ciljevi i da to nije bilo moguće ostvariti. Možda treba spomenuti da se 80-ih godina proizvodilo više od milijun li-

GOVEDARSTVO AKTIVIRA PUNO DRUGIH SEKTORA TE MOŽE BITI MOTOR RAZVOJA AGRARA

tara mlijeka i oko 150.000 tona govedeg mesa. U Hrvatskoj postoje potencijali za znatno veću proizvodnju. Tvrdim da, ako ćemo imati iste uvijete kao što imaju naše kolege u EU, možemo biti konkurentni i da naši ljudi neće napuštati svoje farme i svoja ognjišta.

Vrijednost uvoza svih vrsta mesa bila je u lani prvih devet mjeseci 260 milijuna eura, a izvoz tek 53 milijuna eura? Koliko je to loše?

Definitivno nije dobro! Prije Domovinskog rata Hrvatska je izvozila znatne količine junećeg mesa, prvenstveno na tržište Italije koje traži ekstra kvalitetu. Zbog rata, osim što je narušen stočni fond, došlo je i do narušavanja trgovinskih odnosa između Hrvatske i zemalja u koje smo izvozili junetinu. Završetkom rata ponovno se intenzivira suradnja, ali je problem što nemamo dovoljnih količina zbog osjetnog smanjenja stočnog fonda, ali i promjene genetike.

Smanjenje stočnog fonda, nedostatak teladi za tov te promjene u pasminskoj i genetskoj strukturi utjecali su da proizvođači junećeg mesa udruženi u udruhu Baby Beef

počinju razmišljati o intenzivnijem uvozu teladi za tov.

Zakon o poljoprivrednom zemljištu trebao bi prednost dati stočarima. Je li to pravi put za oporavak stočarstva?

Proizvodnja mlijeka i mesa iziskuje odgovarajuće površine za proizvodnju dovoljnih količina krmiva. Nikako nije dobro za stočarsku proizvodnju da se zemljišna politika mijenja gotovo sa svakom promjenom vlasti. Prema trenutnom Zakonu stočari bi trebali biti u prednosti u odnosu na ostale proizvođače, što podržavam. Međutim, koliko znam, još se nije krenulo s natječajima, a većina naših stočara vapi za površinama kako bi mogli proizvesti odgovarajuće količine hrane za životinje.

Član ste udruge Baby Beef koja okuplja 300 proizvođača i izvozi diljem svijeta. Koliko Vaš OPG ima stoke i kako održavati profitabilnost?

Čast mi je što sam član Baby Beefa koji je napravio puno za proizvođače junadi. Što se tiče našeg OPG-a, ono se govedarstvom bavi više od 50 godina. Prvotno se bavilo proizvodnjom mlijeka da bi se 1978. po-

čeli baviti tovom teladi, kasnije i junadi. Trenutno se godišnje utovi oko 240 junadi i proizvede oko 40.000 litara mlijeka.

U pravom smislu OPG jer rade svi članovi obitelji Konjačić, od najmlađih - mojih sinova Matije i Luke, supruge Željke do roditelja. Danas nije jednostavno održavati profitabilnost i glavu iznad vode. Preporučujem uzgajivačima krava i tovljačima junadi, ali i poljoprivrednicima da svoju djecu šalju u poljoprivredne škole i na fakultete jer znanje nam je svima potrebno.

Trebamo promijeniti svijest te zamijeniti onu staru izreku 'odi dijete u školu kako se ne bi morao mučiti na polju' s novom 'odi u školu kako bi mogli primijeniti tvoje novostečeno znanje i vještine da se manje mučimo na poljoprivredi'.

Mladi ljudi teško se odlučuju za stočarstvo. Što govorite svojim studentima, ima li budućnosti u njemu?

Govedarstvo je radno intenzivno jer za proizvodnju mlijeka i tov junadi treba pripremiti jako puno krme. Osim što moraju biti vrhunski stočari, uzgajivači i tovljači moraju biti i vrhunski ratari. Radni dan je često prekratak da bi se napravili svi poslovi. Međutim, govedarstvo je najveći pokretač ukupne poljoprivrede, aktivira puno drugih sektora te može biti motor razvoja agrara. Svojim studentima stalno napominjem da se tovom junadi može zaraditi ako se kvalitetno radi, ali da nikako ne mogu očekivati veliku zaradu u kratkom razdoblju.

Baby Beef stalno radi na otvaranju novih tržišta tako da se danas utovljena junad prodaje osim u Italiju i Libanon i na područje Kosova, Iraka pa i Srbije. Udruga intenzivno radi na otvaranju turskog tržišta koje nam je jako interesantno jer se trenutno mogu postići najbolje cijene. Sve to prezentiram studentima kako bi uvidjeli da se tovom junadi u Hrvatskoj isplatiti baviti i da, imaju li kvalitetan proizvod, ne bi trebali imati problema s plasmanom. Svakako treba napomenuti da agrarnom politikom moramo omogućiti mladim ljudima koji se odlučuju na bavljenje ovim poslom da svoje znanje i ideje mogu realizirati kako bi ta proizvodnja bila isplativa. ♦